

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 2401 «ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ

ԳԼՈՒԽ 1.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 2401 «ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ:

2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում» մասնագիտության համար մասնագիտացումներ սահմանված չէ:

3. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է տեխնիկ որակավորում:

4. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով`

- 1) առկա,
- 2) հեռակա,
- 3) դրսեկության (էքստեռնատ),
- 4) հեռավար (դիստանցիոն):

5. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.

- 1) կրթության առկա ձևով

ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով`

2 տարի 6 ամիս

բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով` 3 տարի 6 ամիս

2) կրթության հեռակա ձևով

ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով` 3 տարի 6 ամիս

3) դրսեկության (էքստենճատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստենճատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 3564 ժամ է, առավելագույն ծավալը` 5724 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 2401 «ՓՈՒՏԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտությամբ

մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները`

1) Իրականացնում է տրանսպորտային համակարգի պետական կառավարման մարմիններում, տրանսպորտային կազմակերպություններում կամ այլ կազմակերպությունների տրանսպորտային բաժիններում (ծառայություններում) փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում, միևնույն ժամանակ ապահովելով ամենօրյա աշխատանքների անխափան իրականացում` ինչպիսիք են փոխադրման գրաֆիկները, երթուղիների ընտրումը, մշակումը և շարժակազմի աշխատանքի հսկումը, փոխադրման փաստաթղթերի լրացումն ու ձևակերպումը, հաճախորդներին որակյալ ծառայությունների տրամադրումը, հաշվարկների իրականացումը և հաշվետվությունների ներկայացումը:

8. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտությամբ մասնագետի` զբաղմունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.

- 1) տրանսպորտային կազմակերպություններում կամ այլ կազմակերպությունների տրանսպորտային բաժիններում (ծառայություններում) փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում,
- 2) ամենօրյա աշխատանքների անխափան իրականացում` երթուղիների ընտրում, փոխադրման գրաֆիկների մշակում, շարժակազմի աշխատանքի հսկում,
- 3) փոխադրման փաստաթղթերի լրացում ու ձևակերպում,
- 4) հաճախորդներին որակյալ ծառայությունների սպասարկում,
- 5) հաշվարկների իրականացում և հաշվետվությունների ներկայացում,
- 6) շարժակազմի, բեռնման-բեռնաթափման տեխնիկական միջոցների և երթուղիների լավարկված ընտրություն,
- 7) շահագործական նյութերի արդյունավետ օգտագործում,

8) տրանսպորտային ծառայությունների և տեխնոլոգիական գործընթացների որակի հսկում:

ԳԼՈՒԽ 3.

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ 2401 «ՓՈՒՆԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) մասնագիտական գործունեության բնագավառի կարողություններն ու հմտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,
- 2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
- 3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարբերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
- 4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էթիկական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսևորման կարողության ձևավորում,
- 5) մասնագիտական գործունեության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
- 6) ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
- 7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ձեռք բերելու կարողության ձևավորում,
- 8) աշխատանքային խմբի գործունեությունը կազմակերպելու, խմբի անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հմտությունների զարգացում,
- 9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ 2401 «ՓՈՒՆԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆԿԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, հիմնական օրենքների, տվյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,

- 2) տիրապետել մասնագիտական հայոց լեզվին,
- 3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,
- 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,
- 5) դրսևորել ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,
- 6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,
- 7) իմանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,
- 8) իմանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:

11. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,
- 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՊԱՋԱՆՋՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 2401 «ՓՈՒՍԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն,

պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

3) Ուսումնական պրակտիկական վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկական կամ նրա որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորը:

4) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիպլոմային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցեր, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

ա. ինֆորմատիկայի,

բ. համակարգչային գրաֆիկայի,

գ. աշխատանքի պաշտպանության և էկոլոգիայի

դ. գծագրության,

ե. տեխնիկական մեխանիկայի,

զ. անվտանգ երթևեկության կանոնների,

է. ուղևորափոխադրումների կազմակերպման և դեկավարման,

ը. հանրակրթական, ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական, մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական առարկաների:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. նյութագիտության,
- բ. ավտոտրանսպորտային միջոցների,
- գ. համակարգչային տեխնիկայի:

3) Ուսումնական արհեստանոցներ

- ա. էլեկտրատեղակայման և նյութագիտության:

4) Սպորտային համալիր`

- ա. մարզադահլիճ,
- բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանցանցի 54 ժամը` ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:

2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում` նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:

3) Ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:

4) Ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

6) Հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները:

2) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:

3) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:

4) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

5) Ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնա-արտադրական արհեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնափորձական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում:

2) Միջանկյալ ատեստավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում այնպես էլ վերջում:

3) Ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Միջանկյալ ատեստավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից:

5) Շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով:

6) Պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 2401 «ՓՈՒՃԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐՁԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի:

21. Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝

1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,

- 2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,
- 3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,
- 4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,
- 5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
- 6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,
- 7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

Մոդուլի դասիչը	ԱՀՀ 04-09-001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է այն անձանց համար, ովքեր կարիք ունեն զարգացնելու և ամրապնդելու հաղորդակցության իրենց ունակությունները: Մոդուլը կարելի է յուրացնել ոչ միայն մասնագիտական ուսումնառությանը զուգընթաց, այլև առանձին, քանի որ այն պարունակում է ընդհանուր կրթության և անձի զարգացման տարրեր: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը ձեռք կբերի հաղորդակցության համար էական նշանակություն ունեցող ունակություններ, ինքնավստահություն, որպեսզի կարողանա արդյունավետ և ակտիվ կերպով դրսևորվել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև՝ անձնական կյանքում:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները, բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է օգտագործում բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածքը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կատարված հաղորդումը՝ պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ, գ. ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատվության առանձնացումը / խմբավորումը նպատակային է կատարում/ դ. ճիշտ է ներկայացնում հաղորդման իրականացումը՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրփակել երկխոսություններ և քննարկումներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները (պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, գրառումներ կատարելը, ամփոփելը) բ. ճիշտ է ներկայացնում ազատ ձևով ձևակերպումը, արտահայտումը և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները, գ. կարողանում է ցուցաբերել համոզելու հստակություն, դ. կարողանում է կատարել է ճիշտ ամփոփում (եզրափակում):
Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամաներ, քարտեզներ և նկարներ.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները, բ. կարողանում է մեկնաբանելու համար օգտագործել խոսքի համապատասխան կառուցվածքը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել փաստաթղթավորում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերը ըստ նրանց նշանակության, բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղը և դերը, գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:

ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ԱՅՅ 04-09-001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է սովորողներին աշխատանքի անվտանգության և առաջին օգնության վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներ մատուցելը, ինչպես նաև աշխատանքի պաշտպանության և առաջին օգնության միջոցառումների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ զարգացնելը:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանա ներկայացնել աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրական ակտերը և օրենքները, բ. կարողանում է լրացնել կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը, գ. հստակ պատկերացնում է աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը, դ. ճիշտ է շարադրում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները, ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգ, զ. ճիշտ է շարադրում արտադրության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանա շարադրել անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում.
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է շարադրել տեխնոլոգիական սարքավորումների, մեխանիզմների, փոխադրամիջոցների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները, բ. կարողանում է ներկայացնել էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը, հրդեհանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը, գ. կարողանում է շարադրել ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Չստակ ներկայացնի արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի վերաբերյալ պահանջները.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատկերացնում արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները, բ. ճիշտ շարադրում է արտադրական միկրոկլիմայի վերաբերյալ նորմատիվային պահանջները, գ. ճիշտ ներկայացնում է արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները, դ. ճիշտ շարադրում է արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կազմակերպել առաջին օգնություն և ներկայացնել անհրաժեշտ միջոցները:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ կատարել արհեստական շնչառություն, բ. կարողանում է ճիշտ կատարել սրտի աշխատանքի վերականգնում, գ. կարողանում է դադարեցնել արյան հոսքը և դնել վիրակապ, դ. կարողանում է վիրակապել կոտրվածքները., ե. կատարում է առաջին օգնություն այրվածքների դեպքում, զ. ճիշտ է կատարում առաջին օգնությունն էլեկտրահարման դեպքում:

Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՖԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է «Տեխնիկ» մասնագետի պատրաստման համար: Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի տեխնիկական և մասնագիտական աշխատանքային գծագրեր կարդալու և հասկանալու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի «Գծագրություն» և «Երկրաչափություն» առարկաներին՝ միջնակարգ դպրոցի ծրագրի ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գծի պարզ երկրաչափական պատկերներ և մարմինների պրոյեկցիաներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում պարզ պատկերների պրոյեկցիաների կառուցման կանոնները և տրված պրոյեկցիայով ճիշտ է կառուցում մյուս պրոյեկցիաները և տարածական պատկերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում գծագրության չափանիշները և դրանց կիրառումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում պարզագույն սխեմայի և տարբեր կտրվածքների կառուցման օրինաչափությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել էքիզային և աշխատանքային գծագրեր:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում չափող գործիքները և կատարում չափումները, բ. ճիշտ է կատարում տրված առարկայի էքիզը, գ. ճիշտ է կազմում տրված առարկայի աշխատանքային գծագիրը՝ տեխնիկական պահանջներին համապատասխան:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարդա մեխանիզմների աշխատանքային գծագրերը, նրանց պայմանական նշանակումները և մասնագրերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. արդիական տեխնիկական պահանջներին համապատասխան, բոլոր էական տվյալների ընդգրկմամբ՝ ճիշտ է բացատրում մեխանիզմների գծագրերը, բ. ճիշտ է հատկորոշում և մեկնաբանում մեխանիզմների պայմանական նշանները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԳՐԱՖԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-002
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ ունի սովորողին տալ գիտելիքներ մեքենաների կոնստրուկտավորման, պատրաստման ու շահագործման ուղղությամբ, ինչպես նաև մեքենաների, դրանց հանգույցների և մեքենամասերի, հավաքական գծագրերում դրանց փոխհարաբերությունների երկրաչափական մոդելավորման մեթոդների մասին: Մոդուլը յուրացնելուց հետո, ուսանողը պետք է կարողանա համակարգչային նախագծման, մասնավորապես AUTOCAD ծրագրերի ինտեգրացված փաթեթի միջոցով նախագծել մեխանիզմներ ու մեքենաներ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ունենա գրաֆիկական կառուցումների որոշակի գիտելիքներ, ծանոթ լինի Windows 95, 98, 2000, 2006, XP օպերացիոն համակարգերի հետ և ունենա անհատական համակարգչով աշխատելու փորձ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ծանոթ լինի նախագծման ավտոմատացված համակարգերին:

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում նախագծման ավտոմատացված համակարգերը, բ. ճիշտ է որոշում գոյություն ունեցող ծրագրերը, գ. ճիշտ է համեմատում ծրագրերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա AUTOCAD ծրագրային փաթեթի հնարավորությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացում AUTOCAD-ի պատուհանը և համակարգչային մենյուների տողը, բ. ճիշտ է օգտվում գործիքային վահանակներից, գ. ճիշտ է ընտրում չափման միավորները և մասշտաբները, դ. ճիշտ է դասակարգում գծագրի սահմանների դույնական և մետրական համակարգերը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ծանոթ լինի երկչափ համակարգում կառուցման ռեժիմներին:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է մեկնաբանում կառուցման շերտերի առավելությունները, բ. ճիշտ է օգտվում օբյեկտների կառչման գործիքաշարքից, գ. կարողանում է օգտվել խմբագրման հրամաններից, դ. կարողանում է գծագրերին ավելացնել տեքստ, ե. ճիշտ է կիրառում չափերը և ընտրում չափադրման ձևը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանա մոդելավորել եռաչափ երկրաչափական օբյեկտները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է վիզուալացնում մոդելը, բ. ճիշտ է ընտրում մոդելի անհրաժեշտ տեսքը, գ. կարողանում է գծագրել մակերևույթները, դ. կարողանում է եռաչափ գծագրից անցնել երկչափի, ե. կարողանում է եռաչափ գծագրությունում կատարել անհմացիաներ և ռեդերինգ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄԵԽԱՆԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-003
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողներին տալ տեսական գիտելիքներ տեսական մեխանիկայի և նյութերի դիմադրության բաժիններից, որոնց իմացությունը թույլ կտա յուրացնել և ճշտորեն կիրառել ունեցած գիտելիքները մասնագիտական առարկաների ուսումնասիրման թե տեսական և թե նախագծման աշխատանքներում: Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի ստատիկայի բաժնի խնդիրներ լուծելու և պարզ կառուցվածքների հաշվարկի կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	180 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հավասարակշռության վիճակում գտնվող ձողի, հեծանի կամ տարածական մարմնի համար որոշել հենարանային հակազդումները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է որոշում ձգված կամ սեղմված ձողի ամրակցված եզրի հենարանային հակազդումները, բ. կարողանում է տարբերել հենարանային ամրացումների տեսակները և հակազդումների որոշումը և ճիշտ է կատարում հեծանի հարթ ծռումը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել ձգված կամ սեղմված ձողի լայնական հատույթի չափերի ընտրություն տրված բեռնավորման դեպքում:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ որոշել ձողի ներքին ուժային գործոնները և կառուցել էպյուրները, բ. ճիշտ է ընտրում ձողի ամրության պայմանի կիրառմամբ ձգված ձողի հատույթի չափերը, գ. կարողանում է ստուգել ամրության ապահովումը ձողի լայնական հատույթի հայտնի ձևի և չափերի դեպքում՝ ամրության

	պայմանի կիրառմամբ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Յեժանի կամ ձողի համար կատարել ամրության հաշվարկ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է որոշում հեծանի հավասարակշռության պայմանների կիրառմամբ հենարանային հակազդումները և ստուգում որոշման ճշտությունը, բ. ճիշտ է որոշում հեծանի ներքին ուժային գործոնների ֆունկցիաների տեսքերը և կառուցում դրանց էպյուրները, գ. ճիշտ է կատարում ամրության պայմանի կիրառմամբ հեծանի լայնական հատույթի տրված ձևի չափերի ընտրությունը, դ. կարողանում է ամրության պայմանի կիրառմամբ ստուգել հատույթի չափերի բավարարությունը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ստուգել սեղմած ձողի կայուն հավասարակշռության պայմանը և կայունության պայմանի օգտագործմամբ որոշի թույլատրելի բեռի ու հատույթի անհրաժեշտ չափերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է որոշում կայունության պայմանի կիրառմամբ սեղմված ձողի լայնական հատույթի չափերը և թույլատրելի բեռը, բ. ճիշտ է որոշում կայունության պայմանի միջոցով հայտնի լայնական չափերորքով սեղմված ձողի վրա ազդող երկայնական ուժի թույլատրելի մեծությունը, գ. ամրության պայմանի կիրառմամբ ճիշտ է կատարում հեծանի լայնական հատույթի տրված ձևի չափերի ընտրությունը, դ. կարողանում է ամրության պայմանի կիրառմամբ ստուգել հատույթի չափերի բավարարությունը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-004
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ ունի սովորողին տալ գիտելիքներ մեքենաների ու մեխանիզմների աշխատանքի սկզբունքների, մեքենաներում մեխանիզմների փոխգործունեության մասին: Մոդուլը յուրացնելուց հետո, ուսանողը պետք է կարողանա կատարել մեխանիզմների վերլուծություն ու սինթեզ, այսինքն, հետազոտել մեխանիզմների կինեմատիկ ու դինամիկ բնութագրերը, ըստ տրված կինեմատիկ ու դինամիկ հատկանիշների կառուցել մեխանիզմը:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Բարձրագույն մաթեմատիկա», «Ֆիզիկա» առարկաները, ինչպես նաև ՓԿԿ 04-09-001, ՓԿԿ 04-09-003 մոդուլները: Կատարվելու է կուրսային նախագիծ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա մեխանիզմների կառուցվածքային և կինեմատիկական վերլուծությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիզմը, մեքենան, կինեմատիկ զույգը, բ. կարողանում է դասակարգել կինեմատիկ զույգերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում կինեմատիկ շղթաները, դ. կարողանում է որոշել մեխանիզմի ազատության աստիճանները, ե. կարողանում է կառուցել մեխանիզմի դիրքերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա մեխանիզմների ուժային վերլուծությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում հարթ մեխանիզմների օղակների իներցիոն ուժերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ուժային պլանը, գ. կարողանում է որոշել թափանցիկ իներցիայի մոմենտը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանա որոշել մեքենայի շարժման պարամետրերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է որոշում մոխանիզմի արագություններն ու արագացումները, պտտման ակնթարթային կենտրոնը և արագացումների կենտրոնը, բ. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիզմի շարժման հավասարումները և ուժային բնութագիրը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանա սինթեզել բարձրակարգ զույգերով մեխանիզմները:

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում հարթ մեխանիզմի կառուցվածքային սինթեզը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ատամնավոր մեխանիզմների սինթեզը,
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանա որոշել մեխանիզմների մեջ շփման ուժերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում շփման ուժերը և շփման անկյունը, բ. ճիշտ է մեկնաբանում կայունացած շարժումը և ինքնաարգելակումը:
Ուսումնառության արդյունք 6	Կարողանա որոշել մեխանիկական օգտակար գործողության գործակիցը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է որոշում կինեմատիկ զույգի մեխանիկական օգտակար գործողության գործակիցը, բ. կարողանում է որոշել մեխանիզմի մեխանիկական օգտակար գործողության գործակիցը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՄԱՍԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-005
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ ունի սովորողին տալ գիտելիքներ ընդհանուր նշանակության մեքենամասերի, մեխանիզմների ու հանգույցների հաշվարկի և կառուցվածքաշինության հիմունքների վերաբերյալ: Մոդուլը յուրացնելուց հետո, ուսանողը պետք է կարողանա կատարել տիպային և ոչ ստանդարտ մեքենամասերի ու հանգույցների հաշվարկ, ընտրել մեքենամասերի ձևերը, հաշվի առնելով աշխատանքային պայմանները՝ կատարել ամրության, կոշտության, կայունության և այլ հաշվարկներ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Բարձրագույն մաթեմատիկա», «Ֆիզիկա» առարկաները, ինչպես նաև ՓԿԿ 04-09-001, ՓԿԿ 04-09-003, ՓԿԿ 04-09-004 մոդուլները: Կատարվելու է կուրսային նախագիծ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա մեքենամասերի նախագծման հիմունքները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիզմի աշխատունակության չափանիշները, բ. ճիշտ է մեկնաբանում լարում և ամրության պաշար տերմինները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա մեխանիկական փոխանցումները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում մեխանիկական փոխանցումները, բ. կարողանում է հաշվարկել գլանային ու կոնական ֆրիկցիոն, ինչպես նաև որդնակային և ատամնապտուտակավոր փոխանցումները, գ. ճիշտ է ներկայացնում փոխանցումների երկրաչափական և ուժային պարամետրերը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ծանոթ լինի պտտական շարժումը սպասարկող մեքենամասերին և սարքավորումներին:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է տարբերել լիսեռը և առնիմ, բ. կարողանում է կատարել լիսեռի ու առնու հաշվարկ, գ. ճիշտ է ընտրում առանցքակալը և կատարում է դրա հաշվարկը, դ. ճիշտ է դասակարգում կցորդիչները, ե. կարողանում է կատարել կցորդիչների հաշվարկ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանա միացումները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գամային, եռակցված, պարուրակային ու երիթային միացումները, բ. կարողանում է կատարել միացումների հաշվարկ:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՆՅՈՒԹԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԴԻՍՈՒՆՔՆԵՐ»	

Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-006
Մոդուլի նպատակը	Նպաստել, որպեսզի սովորողը ձեռք բերի գիտելիքներ սև և գունավոր մետաղների և դրանց համաձուլվածքների տեսակների, հատկությունների, մակնիշավորման սկզբունքների և կիրառության բնագավառների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձեռք բերի մետաղները, համաձուլվածքները, նախապատրաստվածքների պրոֆիլները ճանաչելու մակնիշավորման սկզբունքները գործնականում օգտագործելու կարողություն:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովվումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Իմանալ թուջերի և պողպատների դասակարգումը, նրանց կիրառման բնագավառը և հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պողպատների և թուջերի, որպես երկաթ ածխածնային միացության, կառուցվածքային էությունը և բացատրում դրանց դասակարգումը, բ. ճիշտ է մեկնաբանում պողպատների և թուջերի հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները՝ ամրություն, կարծրություն, կռելիություն, պլաստիկություն, գ. ճիշտ է մեկնաբանում պողպատների և թուջերի կիրառման բնագավառը ելնելով նրանց հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկություններից, դ. կարողանում է մետաղների նմուշների կտրվածքներով ճանաչել և տարբերել թուջերը, և պողպատները, ե. կարողանում է ձեռքի փականագործական գործիքներով՝ խարտոց, սրոցաքար, հղկաքար գնահատել պողպատի և թուջի բացարձակ և համեմատական ամրությունները և կարծրությունները:
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Իմանալ թուջերի և պողպատների մակնիշավորումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պողպատների մակնիշավորումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում թուջերի մակնիշավորումը:
Ռեսուլտատային արդյունք 3	Իմանալ խառատային մշակման ժամանակ կիրառվող գունավոր մետաղների և դրանց համաձուլվածքների դասակարգումը, կիրառման բնագավառները, հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները, մակնիշավորումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում խառատային մշակման ժամանակ առավել հաճախ կիրառվող գունավոր մետաղների՝ ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների կիրառման բնագավառը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների դասակարգումը, դրանց մակնիշավորումը գ. ճիշտ է ներկայացնում ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները, դ. ճիշտ է ներկայացնում ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների մակնիշավորումը,
Ռեսուլտատային արդյունք 4	Իմանա խառատային կտրիչների համար օգտագործվող մետաղների դասակարգումը, կիրառման բնագավառը և մակնիշավորումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում խառատային կտրիչների իրանների համար օգտագործվող մետաղների դասակարգումը, մակնիշավորումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կտրիչների կտրող եզրերի համար օգտագործվող մետաղների դասակարգումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում կարծր համաձուլվածքների մակնիշավորումը, դ. կարողանում է արտաքին տեսքից տարբերել տարբեր մակնիշի կարծր համաձուլվածքներից պատրաստված կտրիչներ
Ռեսուլտատային արդյունք 5	Իմանա մեքենաշինության մեջ կիրառվող պրոֆիլների տեսակները և կարողանա օգտվել պրոֆիլների ստանդարտներից:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում մեքենաշինության մեջ կիրառվող պրոֆիլների տեսակները,

	բ. ճիշտ է ներկայացնում պրոֆիլների հիմնական երկրաչափական բնութագրերը, գ. կարողանում է օգտվել համապատասխան ստանդարտներից, պրոֆիլների տեսականիները որոշելու համար:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՇԱԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-007
Մոդուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային մշակույթ և էթիկա, տալ իմացություն աշխատանքային գործունեության ընթացքում հաջողության հասնելու նախապայմանների մասին, ինչպես նաև ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տիրապետել աշխատանքի տեղավորելու կարողությունների:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում գործող աշխատանքային օրենսգրքի անհրաժեշտ դրույթները, բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի ընդունվելու և դրանից ազատվելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործընթացները, գ. ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV), դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Դրսևորել անհարժեշտ վերաբերմունք աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի և շրջապատի նկատմամբ դրական տրամադրվելու կարողությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում գործընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետորեն հարաբերվելու օրինակներ, գ. կարողանում է ցուցաբերել առաջադրված իրավիճակում պատասխանատվության զգացման դրսևորումներ, դ. կարողանում է ցուցաբերել գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու դրսևորումներ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Տիրապետել աշխատանքի մշակույթին և էթիկային:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության նպատակները, արժեքները և այդտեղ կիրառվող ընդհանուր աշխատանքային մեթոդները, աշխատանքային և միջանձնային հարաբերությունները, բ. ճիշտ վերաբերմունք է դրսևորում և հարգալից է կոնֆլիկտային գործընկերների նկատմամբ, գ. կարողանում է ճիշտ լուծումներ առաջարկել խնդրի առաջադրված պրոբլեմային իրավիճակում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվի ղեկավարի հետ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքի հաճախման և ճշտապահության կարևորությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկավարի հետ հարաբերվելու ձևերը, իր և ղեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի արդյունավետության ու որակի ապահովման ընդհանուր սկզբունքները, դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Արդյունավետ աշխատել թիմում:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները, բ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային խնդիրների լուծման մեթոդները, գ. ճիշտ է դրսևորում է անհրաժեշտ վարքագիծ՝ թիմային աշխատանքի առաջադրված իրավիճակում՝ ցուցաբերելով փոխօգնություն, համբերատարություն, միջկրթություն աշխատանքին և ընկերներին:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԱՐՔԵԹԻՆԳ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԱՎՏՈՏՐԱՆՄՈՂՐՏՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-008
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է սովորողներին տալ կազմակերպության, որպես տնտեսական միավորի և նրա

	ստորաբաժանումների տնտեսական և ֆինանսական գործունեությանը վերաբերող գիտելիքներ և ձևավորել ձեռնարկության գործունեության էական ցուցանիշների հաշվարկման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի «Հանրահաշիվ» առարկային միջնակարգ դպրոցի ծրագրի ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Պատկերացում ունենալ կազմակերպության ռեսուրսների և դրանց օգտագործման ցուցանիշների մասին:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության գործունեության համար անհրաժեշտ ռեսուրսները և ճիշտ է բնութագրում դրանք, բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության հիմնական արտադրական ֆոնդերը և դրանց հետ կապված հիմնական ցուցանիշները, բնագավառի աշխատանքի բնույթը և առանձնահատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության շրջանառու միջոցները և դրանց հետ կապված հիմնական ցուցանիշները, դ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության աշխատանքային ռեսուրսները և դրանց հետ կապված էական ցուցանիշները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Պատկերացում կազմել կազմակերպության մարքեթինգային ռազմավարության մասին:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մարքեթինգային ռազմավարության կարևորությունը ժամանակակից տնտեսության մեջ, բ. ճիշտ է ներկայացնում շուկաների վերլուծության ընդհանուր մոտեցումները և քայլերը, գ. ճիշտ է կիրառում շուկայի սեզմենտավորման անհրաժեշտ քայլերը, դ. ճիշտ է ներկայացնում ապրանքների և ծառայությունների հոսքի կառավարման էությունը և գործընթացը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ գնագոյացման հասկացությունները և գնի ձևավորման մեխանիզմը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գնային քաղաքականության էությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում գների տեսակները և դրանց տարրերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության ծախսերի և արտադրության ինքնարժեքի հաշվարկման կարգը, դ. ճիշտ է հաշվարկում ձեռնարկության աշխատանքի ֆինանսական արդյունքները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ ժամանակակից մեներջման էությունը, խնդիրները և առանձնահատկությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մեներջման էությունը և բնութագրիչ գծերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կառավարման գործընթացը և գիտի մեներջման ցիկլը, գ. ճիշտ է ներկայացնում կառավարման մեթոդները, դ. ճիշտ է ներկայացնում գործարար հաղորդակցման սկզբունքները, ե. ճիշտ է ներկայացնում որոշումների ընդունման մեթոդները և մակարդակները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ կազմակերպության և նրա ստորաբաժանումների կառավարման ապարատի կառուցվածքը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կառավարման ապարատի օղակները և նրանց ֆունկցիաները, բ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրամասի և առանձին տեղամասերի կառավարման օղակները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՍՈՒԼԱՅԻՆ ՃԱՆՊԱՐՅՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-009
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ ունի սովորողին տալ գիտելիքներ ավտոմոբիլային ճանապարհների տարրերի, անցումային կորերի ու թեքուղիների, ճանապարհային տարբեր փոխհատումների, տրանսպորտաշահագործական հատկանիշների, ինչպես նաև, փողոցների նախագծման և քաղաքների հատակագծման սկզբունքների, թունելների, հենապատերի մասին և այլն: Մոդուլը յուրացնելուց հետո, ուսանողը պետք է կարողանա որոշել ավտոճանապարհների տրանսպորտաշահագործական հատկանիշները, դասակարգել մայրուղիները, իմանա ճանապարհների նախագծման հիմունքները:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ

Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:
Ռեսուրսային արդյունք 1 Կատարման չափանիշներ	Իմանա ավտոմոբիլային ճանապարհների տարրերն ու դասակարգումը: ա. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհի տարրերը, բ. կարողանում է դասակարգել մայրուղիները:
Ռեսուրսային արդյունք 2 Կատարման չափանիշներ	Իմանա տարրեր տեսակի փոխհատումները և դրանց առանձնահատկությունները: ա. ճիշտ է դասակարգում փոխհատումները, բ. ճիշտ է ներկայացնում տարրեր փոխհատումների առանձնահատկությունները:
Ռեսուրսային արդյունք 3 Կատարման չափանիշներ	Ծանոթ լինի փողոցների նախագծման սկզբունքներին: ա. ճիշտ է ներկայացնում նախագծման սկզբունքը, բ. ճիշտ է ներկայացնում նախագծման առանձնահատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհի ու փողոցի լայնական կտրվածքը, դ. ճիշտ է նախագծում անցումային կորերն ու թեքուղիները:
Ռեսուրսային արդյունք 4 Կատարման չափանիշներ	Կարողանա հաշվարկել ճանապարհների տրանսպորտաշահագործական հատկանիշներ: ա. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհի տրանսպորտաշահագործական հատկանիշները, բ. կարողանում է ճիշտ որոշել ճանապարհի հաշվարկային արագությունը, թողունակությունը:
Ռեսուրսային արդյունք 5 Կատարման չափանիշներ	Կարողանա գնահատել երթևեկության անվտանգության վրա ճանապարհի տարրերի ազդեցությունը: ա. ճիշտ է ներկայացնում երթևեկության անվտանգության վրա ազդող տարրերը, բ. կարողանում է գնահատել ճանապարհի տարրերի ազդեցությունը երթևեկության անվտանգության վրա:
Ռեսուրսային արդյունք 6 Կատարման չափանիշներ	Կարողանա տվյալ ճանապարհի համար որոշել վթարայնության գործակիցը: ա. ճիշտ է հայտնաբերում ճանապարհի վտանգավոր տեղամասերն՝ անվտանգության գործակցի գրաֆիկով, բ. ճիշտ է որոշում վթարայնության գործակիցը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-010
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ ունի սովորողին տալ գիտելիքներ տրանսպորտի առանձին տեսակների (ավտոմոբիլային, երկաթուղային, օդային, ջրային, խողովակաշարային, տրանսպորտի նորագույն տեսակներ) և դրանց աշխատանքի հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ: Մոդուլում կուսուճասիրվեն տրանսպորտի առանձին տեսակների տեխնիկական հագեցվածության հիմնական տարրերը և հետագա զարգացման գիտատեխնիկական խնդիրները: Մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա տարբերել տրանսպորտի առանձին տեսակների տեխնիկական հագեցվածության տարրերը, որոշել տրանսպորտի տեսակների աշխատանքի հիմնական ցուցանիշները, իմանա տրանսպորտի տեսակների միջև համագործակցության պայմանները:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:
Ռեսուրսային արդյունք 1 Կատարման չափանիշներ	Իմանա տրանսպորտի առանձին տեսակների աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները: ա. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտի առանձին տեսակները և դրանց աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները, բ. ճիշտ է օգտագործում տրանսպորտում կիրառվող հիմնական տերմինները:

Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա տրանսպորտի առանձին տեսակների տեխնիկական հագեցվածության տարրերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում հավաքակայան, օդանավակայան, նավահանգիստ, հաղորդակցական ուղի տերմինները, բ. ճիշտ է մեկնաբանում ավտոկայան, բեռնային բակ, ավտոկայարան, ակտիվորտ, ակտիվորտ և այլ տերմինները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանա տրանսպորտի տեսակների միջև համագործակցության պայմանները:
Կատարման չափանիշներ	Ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտի առանձին տեսակների համագործակցության պայմանները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԵՌՆՄԱՆ - ԲԵՌՆԱԹԱՓՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-011
Մոդուլի նպատակը	Սովորողին ծանոթացնել բեռների տեսակներին, դրանց դասակարգման սկզբունքներին, բեռների փաթեթավորման ամրացման պահանջներին, բեռնման-բեռնափոխման գործընթացին, դրանց կատարման համար նախատեսված ժամանակի նորմերին, ինչպես նաև բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ առավել հաճախ օգտագործվող տեխնիկական միջոցներին:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա բեռների տեսակները և դրանց դասակարգման սկզբունքները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում բեռների տեսակները և դրանց դասակարգման սկզբունքները, բ. ճիշտ է ներկայացնում բեռների որակական հատկանիշները, գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռների փոխադրման ժամանակ կորստի թույլատրելի նորմերը, դ. ճիշտ է ներկայացնում տարբեր բեռների փոխադրման համար անհրաժեշտ տրանսպորտային միջոցները և դրանց ներկայացվող առանձնահատուկ պահանջները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա փաթեթավորման , մակնիշավորման և թափքում ամրացման ձևերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում փոխադրման տարային և բեռների փաթեթավորմանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնափոխման եղանակը և փոխադրամիջոցը, ելնելով տվյալ բեռի մակնիշավորումից, գ. ճիշտ է ներկայացնում վտանգավոր բեռների փոխադրման ժամանակ փոխադրական տարային և փաթեթավորմանը ներկայացվող պահանջները, դ. ճիշտ է ներկայացնում բեռների այն տեսակները, որոնք կարող են ներկայացվել փոխադրման առանց փաթեթավորման, ինչպես նաև այն բեռները, որոնք պարտադիր ենթակա են փաթեթավորման, ե. ճիշտ է ներկայացնում բեռները թափքում ամրացնելու սկզբունքները և ձևերը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ծանոթ լինի բեռնման-բեռնափոխման գործընթացին, դրանցում օգտագործվող տեխնիկական միջոցներին:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնափոխման գործընթացը, այդ գործընթացի ազդեցությունը ավտոմոբիլի պարապուրդի և ընդհանուր արտադրողականության վրա, բ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնափոխման միջոցների դասակարգումը և դրանց աշխատանքի առանձնահատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր նշանակության և բարձր մանրայնության ավտոբեռնիչները և էլեկտրաբեռնիչները, դ. ճիշտ է ներկայացնում հատուկ նշանակության ավտոբեռնիչները և էլեկտրաբեռնիչները, ամբարձիչ կրունկներ, ե. ճիշտ է ներկայացնում միաշերտի և բազմաշերտի ամբարձիչները, փոխակրիչները, գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման պնևմատիկ և հիդրավլիկ միջոցները: ե. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման միջոցների կիրառման արդյունավետությունը տարբեր բեռների բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ:

Ուսումնառության արդյունք 4	Ծանոթանալ բեռնման-բեռնափոխման աշխատանքների ընթացքում բեռնատար ավտոմեքենաների համար սահմանված պարապուրդի նորմերին:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնափոխման աշխատանքների ժամանակ բեռնատար ավտոմեքենաների պարապուրդի վրա ազդող գործոնները, բ. ճիշտ է շարադրում բեռնման-բեռնափոխման աշխատանքների ընդացքում բեռնատար ավտոմեքենայի պարապուրդի ժամանակի ընդհանուր կառուցվածքը և այդ ժամանակի առանձին տարրերի նվազեցման միջոցառումները, գ. ճիշտ է շարադրում ձեռքով բեռնման-բեռնափոխման ժամանակ պարապուրդի նորմով սահմանված բեռնակիրների պահանջվող թվաքանակի որոշումը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՏՐԱՆՄՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ»	
Սոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-012
Սոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է սովորողի մոտ ավտոմոբիլների շարժիչների, ընթացքային մասերի և թափքերի կառուցվածքների և կառուցվածքային առանձնահատկությունների վերաբերյալ հմտություններ և կիրառական գիտելիքներ զարգացնելու համար: Սոդուլը անհրաժեշտ կլինի ինչպես անձնական ավտոմոբիլներ շահագործող անձանց, այնպես էլ վարձու աշխատող ավտոմեքենայի վարորդներին:
Սոդուլի տևողությունը	126 ժամ
Մուտքային պահանջները	Զկան
Սոդուլի գնահատման կարգը	Սոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար նակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ավտոմոբիլի դերն ու նշանակությունը շուկայական տնտեսության պայմաններում:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի դերը, որպես ուղևորափոխադրումների և բեռնափոխադրումների արդյունավետության բարձրացման կարևոր միջոց, բ. ճիշտ է բացատրում ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը և հիմնական մասերի նշանակությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլաշինության զարգացման պատմական փուլերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը և նրա հիմնական մասերի նշանակությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում ավտոմեքենայի ընդհանուր կառուցվածքը, բ. ճիշտ է բացատրում ավտոմեքենայի հիմնական մասերի նշանակությունը, գ. ճիշտ է բացատրում ավտոմեքենայի հիմնական մասերի փոխադարձ կապը և փոխազդեցությունը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ավտոմոբիլային ներքին այրման շարժիչների տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բացատրի շարժիչի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում կարբյուրատորային, դիզելային և վառելանյութի ներարկումով շարժիչների աշխատանքի առանձնահատկությունները, բ. ճիշտ է բացատրում ավտոմոբիլային ներքին այրման շարժիչների ընդհանուր կառուցվածքը, գ. ճիշտ է ներկայացնում շուրտվիկ շարժաթևային մեխանիզմի շարժական և անշարժ մեքենամասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, դ. ճիշտ է ներկայացնում գազաբաշխիչ մեխանիզմի նշանակությունը, ե. ճիշտ է ներկայացնում փականային գազաբաշխիչ մեխանիզմի մեքենամասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, զ. ճիշտ է ներկայացնում հովացման համակարգի նշանակությունը, է. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկային և օդային հովացման համակարգերից յուրաքանչյուրի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,

	<p>ը. ճիշտ է ներկայացնում յուղման համակարգի նշանակությունը,</p> <p>թ. ճիշտ է ներկայացնում մեքենամասերի յուղման առանձնահատկությունները,</p> <p>ժ. ճիշտ է ներկայացնում յուղման համակարգի յուրաքանչյուր մասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ժա. ճիշտ է ներկայացնում սնման համակարգի նշանակությունը,</p> <p>ժբ. ճիշտ է ներկայացնում կարբյուրատորային, դիզելային և վառելիքի ներարկումով սնման համակարգների կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>ժգ. ճիշտ է ներկայացնում սնման յուրաքանչյուր համակարգի հիմնական մասերի նշանակությունը և դրանց ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ժդ. ճիշտ է ներկայացնում վառոցքի համակարգի նշանակությունը,</p> <p>ժե. ճիշտ է ներկայացնում վառոցքի համակարգի հիմնական մասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ժզ. ճիշտ է ներկայացնում շաժիչի մեխանիզմների և համակարգերի տեխնիկական աշխատանքները,</p> <p>ժէ. ճիշտ է ներկայացնում շարժիչի աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	<p>Իմանալ ավտոմոբիլի շարժահաղորդակների տեսակները, կառուցվածքը, աշխատանքի առանձնահատկությունները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բացատրի շարժահաղորդակի ազդեցատների, մեխանիզմների տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բնութագրի շարժահաղորդակի հիմնական անսարքությունները:</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում շարժահաղորդակի նշանակություն և տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում կցորդիչի նշանակություն և տեսակները,</p> <p>գ. ճիշտ ներկայացնում կցորդիչի յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակություն և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում փոխանցումների տուփի նշանակությունը և տեսակները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում աստիճանավոր և անաստիճան փոխանցման տուփերի հիմնական մեքենամասերի (մասերի) նշանակություն և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ե. ճիշտ է բացատրում կարդանային փոխանցման նշանակության և տեսակները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում հավասար և անհավասար անկյունային արագության կարդանային փոխանցումների յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>է. ճիշտ է բացատրում բաշխիչ տուփի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ը. ճիշտ է ներկայացնում բաշխիչ տուփի յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>թ. ճիշտ է բացատրում տանող կամրջակի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ժ. ճիշտ է ներկայացնում տանող կամրջակի յուրաքանչյուր մասի (մեքենամասի) նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ժա. ճիշտ է բացատրում առջևի տանող և ղեկավարվող անիվների հաղորդակների կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>ժբ. ճիշտ է ներկայացնում շարժահաղորդակի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները,</p> <p>ժգ. ճիշտ է ներկայացնում շարժահաղորդակի աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	<p>Իմանալ ղեկային վարման և արգելակային համակարգերի տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բացատրի ղեկային վարման և արգելակային համակարգերի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բնութագրի ղեկային վարման և արգելակային համակարգերի հիմնական անսարքությունները:</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում ղեկային վարման նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկային մեխանիզմի, նշանակություն, տեսակներ և թվար-կում հիմնական մեքենամասերը,</p>

	<p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկային մեխանիզմի յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկային շարժաբերի նշանակությունը, տեսակները, թվարկում հիմնական մեքենամասերը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում ղեկային շարժաբերի յուրաքանչյուր հիմնական մեքենամասի, նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում արգելակային համակարգի նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը, տեսակները,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում արգելակային մեխանիզմի նշանակությունը,</p> <p>ը. ճիշտ է ներկայացնում թմբուկային և սկավառակային արգելակային մեխանիզմների յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>թ. ճիշտ է ներկայացնում արգելակային հաղորդակի տեսակները և կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>ժ. ճիշտ է ներկայացնում հիդրավլիկ արգելակային հաղորդակի հիմնական մասերի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ժա. ճիշտ է ներկայացնում պնևմատիկ արգելակային հաղորդակի հիմնական մասերի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>ժբ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկային վարման տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները,</p> <p>ժգ. ճիշտ է ներկայացնում արգելակային համակարգի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	<p>Իմանալ կախոցքների տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բացատրի կախոցքի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բնութագրի կախոցքի հիմնական անսարքությունները:</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում կախոցքների նշանակությունը, տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կախյալ կախոցքի ընդհանուր կառուցվածքը և թվարկում հիմնական մասերը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում կախյալ կախոցքի յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում անկախ կախոցքի ընդհանուր կառուցվածքը և թվարկում հիմնական մասերը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում անկախ կախոցքի յուրաքանչյուր մասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում կախոցքի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում կախոցքի աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 7	<p>Իմանալ թափքերի տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները: Բացատրի թափքի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները, բնութագրել թափքի հիմնական անսարքությունները:</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում թափքերի նշակակությունը, տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում թափքերի ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում շրջանակի և թափքի հիմնական մասերից յուրաքանչյուր նշակակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում թափքերի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում թափքերի հիմնական անսարքությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 8	<p>Իմանալ անիվների և դողերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և կարողանա գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները:</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում անիվների և դողերի կառուցվածքը և թվարկում մեքենամասերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում անիվների յուրաքանչյուր մեքենամասի նշակակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում անիվների և դողերի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները,</p>

	դ. Ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի շահագործման ընթացքում անիվների և դողերի հիմնական անսարքությունները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՇԱՐՎԱԳՈՐԾԱՎԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-013
Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի ավտոմոբիլներում կիրառվող վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների վերաբերյալ գիտելիքներ, և ավտոմոբիլի շահագործման ընթացքում դրանք կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Հատուկ պահանջներ	Վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նկատմամբ ալերգիկ երևույթների բացակայությունը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Բացատրել վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում վառելիքաքսանյութերի նշանակությունը ավտոմոբիլների շահագործման արդյունավետության բարձրացման գործընթացում, բ. ճիշտ է բացատրում տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը ավտոմոբիլի հուսալիության և երկարակեցության ապահովման համար, գ. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի նշանակությունը ավտոմոբիլի հուսալի աշխատանքը և երկարակեցությունը ապահովման համար, դ. ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը ավտոմոբիլի անվտանգ շահագործումը ապահովելիս:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ավտոմոբիլային շարժիչներում օգտագործվող վառելանյութերի դասակարգումը, մակնշումը, կիրառումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային վառելանյութային ներկայացվող տեխնիկա-շահագործական պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային վառելանյութերի որակի նորմավորված ցուցանիշները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային բենզինների դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը, դ. ճիշտ է ներկայացնում դիզելային վառելանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը, ե. ճիշտ է ներկայացնում գազային վառելանյութերի տեսակները, մակնիշումը և կիրառման բնագավառները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ավտոմեքենաների քսանյութերի դասակարգումը, մակնշումը և կիրառումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում շարժիչային քսանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառման բնագավառները, բ. ճիշտ է ներկայացնում շարժահաղորդակներում կիրառվող քսանյութերի տեսակները և կիրառման բնագավառները, գ. ճիշտ է ներկայացնում քսուքների տեսակները և կիրառման բնագավառները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, տեսակները, կիրառման բնագավառները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ ներկայացնում ավտոմեքենայի շարժիչներում օգտագործվող հովացնող հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կցորդիչի հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում արգելակային հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը, դ. ճիշտ է ներկայացնում ինքնաթափերի թափքի բեռնաթափման հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Բացատրել վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների պահպանումը և լիցքավորումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բենզինների պահպանումը և ավտոմոբիլի լիցքավորումը,

	բ. ճիշտ է ներկայացնում դիզելային վառելիքի պահպանումը և ավտոմոբիլի լիցքավորումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկ գազի պահպանումը և լիցքավորումը, դ. ճիշտ է ներկայացնում բնական գազի պահպանումը և լիցքավորումը, ե. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային քսանյութերի պահպանումը և լիցքավորումը, զ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական հեղուկների պահպանումը և լիցքավորումը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ «ԱՎՏՈՏՐԱՆՄՈՐՏԻ ՕՐԵՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-014
Մոդուլի նպատակը	Մովորողին ծանոթացնել Հայաստանի Հանրապետությունում տրանսպորտային գործունեության իրավական, տնտեսական և կազմակերպական հիմնադրույթներին, ինչպես նաև այդ գործունեության մասնակիցների իրավասություններին և պարտականություններին:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ «Տրանսպորտի մասին», «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներում օգտագործված հիմնական հասկացությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է մեկնաբանում օրենքների կարգավորման առարկաները և գործողության ոլորտները, բ. ճիշտ է մեկնաբանում ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին օրենսդրությունը, գ. կարողանում է սահմանել օրենքներում բերված բոլոր ընդհանուր հասկացությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Գիտենալ ավտոմոբիլային տրանսպորտի բնագավառում պետական կարգավորման և կառավարման հիմունքները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է մեկնաբանում ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային տրանսպորտի բնագավառում պետական կարգավորման իրականացման նպատակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային տրանսպորտի բնագավառում պետական կարգավորման իրականացման ձևերը, գ. ճիշտ է մեկնաբանում ավտոմոբիլային տրանսպորտի բնագավառի պետական կառավարումը, դ. ճիշտ է մեկնաբանում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի օգոստոսի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային տրանսպորտով ուղևորափոխադրումների կազմակերպման կարգը հաստատելու մասին» 1042-Ն որոշման պահանջները, ե. ճիշտ է մեկնաբանում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի դեկտեմբերի 27-ի «Ավտոկայարանային գործունեության կազմակերպման կարգը հաստատելու մասին» 1604-Ն որոշման պահանջները, զ. ճիշտ է մեկնաբանում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի դեկտեմբերի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքից ավտոմոբիլային տրանսպորտով ուղևորների և ուղեբեռների միջպետական փոխադրումների իրականացման կարգը հաստատելու մասին» 1587-Ն որոշման պահանջները, է. կարողանում է լրացնել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի հուլիսի 31-ի «Կանոնավոր ուղևորափոխադրումների ճանապարհային թերթիկների և տոմսահաշվառման փաստաթղթերի ձևերը հաստատելու մասին» ղ852-Ն որոշմամբ հաստատված ձևերը, ը. ճիշտ է մեկնաբանում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի օգոստոսի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքից ավտոմոբիլային տրանսպորտով բեռների միջպետական փոխադրումների իրականացման կարգը հաստատելու մասին» 1226-Ն որոշման պահանջները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Գիտենալ ավտոմոբիլային տրանսպորտով ուղևորների և ուղեբեռի փոխադրումների կազմակերպման հիմնադրույթները:

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ուղևորների և ուղեբեռի փոխադրումների կազմակերպման հիմնադրույթները, բ. ճիշտ է ներկայացնում կանոնավոր ուղևորափոխադրումների երթուղային ցանցի ձևավորման մեթոդները, գ. ճիշտ է ներկայացնում կանոնավոր ուղևորափոխադրումների կազմակերպման հիմնական պահանջները, դ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսային կանոնավոր փոխադրումների երթուղիներին և սպասարկող ավտոտրանսպորտային միջոցներին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները, ե. ճիշտ է ներկայացնում ուղևորների և ուղեբեռի կանոնավոր փոխադրումների կազմակերպման դրույթները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Գիտենալ ավտոմոբիլային տրանսպորտով բեռների փոխադրումների կազմակերպման հիմնադրույթները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ավտոմոբիլային տրանսպորտով բեռնափոխադրումների կազմակերպման հիմնադրույթները և հիմնական պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության տարածքից ավտոմոբիլային տրանսպորտով բեռների միջպետական փոխադրումների իրականացմանը ներկայացվող պահանջները, գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնարկղերով, տակդիրներով, կապոցներով և այլ մասնագիտացված փոխադրումներին ներկայացվող պահանջները, դ. ճիշտ է ներկայացնում բեռն առաքողի և բեռն ստացողի իրավունքներն ու պարտականությունները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Գիտենալ մարդատար-տաքսի ավտոմոբիլներով ուղևորների փոխադրումների կազմակերպման հիմնադրույթները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տաքսամատորային փոխադրումներ իրականացնող ավտոտրանսպորտային միջոցների կահավորմանը ներկայացվող պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար-տաքսի ավտոմոբիլներով ուղևորության կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջները:
Ուսումնառության արդյունք 6	Իմանա փոխադրողի և պատվիրատուի իրավունքները, պարտականությունները և պատասխանատվությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում փոխադրողի իրավունքները ու պարտականությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ուղևորների իրավունքները և պարտականությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում պատասխանատվությունը փոխադրումների կազմակերպման ընթացքում:
Ուսումնառության արդյունք 7	Գիտենալ ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումների անվտանգությանը ներկայացվող հիմնական պահանջները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտային միջոցների անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում փոխադրումների անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ավտովարորդներին ներկայացվող պահանջները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼՈՒՍՏԻԿԱՅԻ ՀԻՍՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-015
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել պատկերացում լոգիստիկայի, որպես գիտության մասին, տալ ընդհանուր գիտելիքներ և հմտություններ լոգիստիկայի նպատակների, խնդիրների ու սկզբունքների, լոգիստիկայի առարկայի, ֆունկցիաների ու մակարդակների, մաև լոգիստիկայի դերի մասին: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կիմանա լոգիստիկայի զարգացման և ձևավորման հիմնական փուլերը, լոգիստիկայի հիմնական դրույթները և խնդիրները: Սովորողը կիմանա, թե ինչպիսի առարկաների հետ է առնչվում լոգիստիկան, ինչ է ներքին (պահեստների) եվ արտաքին (բեռնափոխադրումների) լոգիստիկան, առևտրային և լոգիստիկական ուղիները :
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1	Կազմել պատկերացում լոգիստիկայից, որպես ժամանակակից գիտության մասին:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է հասկանում և շարադրում « լոգիստիկա » հասկացությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկաի հիմնական ուսմունքները և դրույթները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ լոգիստիկաի նպատակները, խնդիրները և սկզբունքները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկա հիմնական նպատակը. բ. ճիշտ է նկարագրում լոգիստիկա հիմնական խնդիրները. գ. ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկա հիմնական սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ լոգիստիկաի հիմնական գոարտաքին (բեռնափոխադրումների) լոգիստիկան գործառույթները և դերը տրանսպորտում:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկա գործառույթները, բ. ճիշտ պատկերացնում է լոգիստիկա ներք տրանսպորտում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կազմել պատկերացում լոգիստիկաի ստեղծման նախապայմանների վերաբերյալ, իմանա լոգիստիկաի հիմնական դրույթները և խնդիրները , ինչպես նաև հարակից առարկաները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատկերացնում ստեղծման և զարգացման նախապայմանները և տրամաբանությունը, բ. ճիշտ է պատկերացնում հիմնական դրույթները և խնդիրները, գ. ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկաի հարակից առարկաները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ լոգիստիկայի կիրարման նպատակները, առևտրային և լոգիստիկական ուղիները, իմանա թե ինչ է ներքին (պահեստների) եվ արտաքին (բեռնափոխադրումների) լոգիստիկան:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պատկերացնում լոգիստիկայի կիրարման նպատակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում առևտրային և լոգիստիկական ուղիները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ներքին (պահեստների) լոգիստիկան, դ. ճիշտ է ներկայացնում արտաքին (բեռնափոխադրումների) լոգիստիկան:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՃԱՆԱՊԱՐՅԱՅԻՆ ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-016
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ ունի սովորողին տալ գիտելիքներ ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման ու անվտանգության վերաբերյալ: Մոդուլում կուսումնասիրվեն ճանապարհային երթևեկության հատկանիշները (արագությունը և վտանգը) և տեխնիկական միջոցները (ճանապարհային նշաններ և գծանշում, լուսաֆորներ, անվտանգության կղզյակներ և այլն), տրանսպորտային ու հետիոտնային հոսքերի հիմնական բնութագրերը և դրանց հետազոտման եղանակները, կոնֆլիկտային կետերի վերլուծությունը, երթևեկության կազմակերպման մեթոդները (միակողմանի երթևեկություն, շրջանաձև երթևեկություն, տրանսպորտային հոսքի կազմի հավասարեցում ու արագության ռեժիմի օպտիմալացում և այլն): Մոդուլում կուսումնասիրվեն նաև ճանապարհատրանսպորտային պատահարների (ճՏՊ) հաշվառման ու վերլուծության ձևերը, վարորդի հոգեբանաֆիզիոլոգիական հատկանիշները, ավտոմոբիլի (ավտոմեքենայի) կառուցվածքային անվտանգության ակտիվ, պասիվ, հետվթարային ու էկոլոգիական տեսակները և այլն: Մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա ճանապարհային ցանցում (կամ ցանցի տվյալ տեղամասում) վերլուծել ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման վիճակը և երթևեկության անվտանգության բարձրացման նպատակով՝ բարելավել այն:
Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿ 04-09-009, ՓԿԿ 04-09-012 և ՓԿԿ 04-09-014 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների

	բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա կոնֆլիկտային կետերի դասակարգումը, ճանապարհային նշաններն ու գծանշումները և ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման մնացած տեխնիկական միջոցները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է տարբերակում կոնֆլիկտային կետերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային նշաններն ու գծանշումներն ըստ դրանց խմբերի, գ. ճիշտ է մեկնաբանում տրանսպորտային լուսաֆորների ազդանշանները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման մեթոդական սկզբունքները և կազմակերպման սխեմաների առանձնահատկությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է մեկնաբանում կոնֆլիկտային կետերի քանակի ու վտանգավորության աստիճանի նվազեցման եղանակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում «Սիակողմանի երթևեկություն» և «Շրջանաձև երթևեկություն» սխեմաների առավելություններն ու թերությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային հոսքի կազմի հավասարեցման և արագության ռեժիմի օպտիմալացման առանձնահատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանա ճՏՊ դասակարգումը և վերլուծության եղանակները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բախում, շրջում, վրաերթ և այլ ճՏՊ-ները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ճՏՊ վերլուծության քանակական ու որակական ցուցանիշները և վերլուծության քարտեզագրական եղանակը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանա որոշել խաչմերուկի բարդության աստիճանը և տրանսպորտային հոսքի ուշացումը (հապաղումը) խաչմերուկում:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է որոշում խաչմերուկում ձևավորվող շեղում, միահյուսում, հատում կոնֆլիկտների քանակը, բ. ճիշտ է որոշում խաչմերուկի բարդության աստիճանը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կիրառի ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման սխեմաները:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ ընտրել երթևեկության կազմակերպման տեխնիկական միջոցները ճանապարհափողոցային ցանցի տվյալ տեղամասում, բ. կարողանում է տրված տեղամասում կիրառել երթևեկության կազմակերպման անհրաժեշտ սխեման:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԵՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-017
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումների տեխնոլոգիայի, կազմակերպման ու կառավարման վերաբերյալ: Այս մոդուլում կուսումնասիրվեն այնպիսի հարցեր, որոնք կապված են ավտոտրանսպորտային ծառայությունների շուկայի, ավտոտրանսպորտի, որպես առանձին ճյուղի կառավարման ժամանակակից կառուցվածքի, փոխադրումների իրավական հիմունքների, բեռների դասակարգման, փաթեթավորման ու մակնիշավորման, բեռնատար ավտոտրանսպորտային միջոցների դասակարգման, բեռնատար ավտոմոբիլի և ավտոպարկի աշխատանքի հիմնական ցուցանիշների հաշվարկի, փոխադրումների կազմակերպման (երթուղիների տեսակներ, դրանց հաշվարկը, բեռնարկղային, փաթեթային և այլ փոխադրումներ), բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների, առանձին ճյուղերի բեռների փոխադրումների կազմակերպման, միջպետական փոխադրումների առանձնահատկությունների հետ և այլն: Մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա ընտրել փոխադրվող բեռին համապատասխան տրանսպորտային միջոց (շարժակազմ) և ռացիոնալ երթուղի, կազմակերպել փոխադրումը և կառավարել այն:
Մոդուլի տևողությունը	132 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿ 04-09-009, ՓԿԿ 04-09-010, ՓԿԿ 04-09-

	011, ՓԿԿ 04-09-014 և ՓԿԿ 04-09-016 մոդուլները: Կատարվելու է կուրսային նախագիծ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Իմանա բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումների կազմակերպման և կառավարման հիմունքները, նպատակները, առարկան, օբյեկտը, տերմինաբանությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումների անհրաժեշտությունը, օբյեկտը, բ. ճիշտ է օգտագործում բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումներում կիրառվող տերմինները, գ. կարողանում է դասակարգել շարժակազմը և երթուղիները:
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Իմանա տեխնիկաշահագործական գործոնները և դրանց ուղղակի ու անուղղակի ազդեցությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկաշահագործական գործոնները, բ. ճիշտ է առանձնացնում այն գործոնները, որոնք ուղղակի ազդեցություն ունեն շարժակազմի աշխատանքի արտադրողականության վրա:
Ռեսուլտատային արդյունք 3	Կարողանա ընդունել որոշումներ բեռների տեսակների վերաբերյալ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընդունում որոշումներ բեռների տեսակների, փաթեթավորման և այլնի վերաբերյալ, բ. ճիշտ է դնում նպատակները և ընտրում միջոցներ բեռնափոխադրումների համար:
Ռեսուլտատային արդյունք 4	Կարողանա վերլուծել բեռնահոսքերը և դրանց մասին տեղեկատվությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է հավաքագրում ներքին և արտաքին տեղեկատվությունները, բ. ճիշտ է վերլուծում հավաքագրված տեղեկատվությունը, գ. ճիշտ է ընդունում որոշումները՝ ելնելով կատարված արդյունքներից:
Ռեսուլտատային արդյունք 5	Կազմակերպի բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է գնահատում փոխադրման ներկայացված բեռների և առկա շարժակազմի առանձնահատկությունները և համապատասխանությունը, բ. ճիշտ է ընտրում երթուղի և որոշում շարժակազմի աշխատանքի ցուցանիշները, գ. ճիշտ է կիրառում վարորդների աշխատանքի ռեժիմները, դ. ճիշտ է կիրառում փոխադրումների կազմակերպման ու կառավարման մեթոդները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՈՒՂԵՎՈՐԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՓՈՒՆԱԴՐՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ-04-09-018
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումների տեխնոլոգիայի, կազմակերպման ու կառավարման վերաբերյալ: Այս մոդուլում կուսումնասիրվեն այնպիսի հարցեր, որոնք կապված են ավտոտրանսպորտային ծառայությունների շուկայի, ավտոտրանսպորտի, որպես առանձին ճյուղի կառավարման ժամանակակից կառուցվածքի, փոխադրումների իրավական հիմունքների, ուղևորատար ավտոտրանսպորտային միջոցների դասակարգման, տաքսու, միկրոավտոբուսի և ավտոբուսի ու ավտոպարկի աշխատանքի հիմնական ցուցանիշների հաշվարկի, փոխադրումների կազմակերպման քաղաքային, մերձքաղաքային, միջքաղաքային և միջպետական ուղևորատար փոխադրումների առանձնահատկությունների հետ և այլն: Մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա ըստ ուղևորահոսքի ընտրել համապատասխան տրանսպորտային միջոց (շարժակազմ), կազմակերպել փոխադրումը և կառավարել այն:
Մոդուլի տևողությունը	132 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿ ՓԿԿ 04-09-009, ՓԿԿ 04-09-010, ՓԿԿ 04-09-012, ՓԿԿ 04-09-014 և ՓԿԿ 04-09-016 մոդուլները: Կատարվելու է կուրսային աշխատանք:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների

	բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումների կազմակերպման և կառավարման հիմունքները, նպատակները, առարկան, օբյեկտը, տերմինաբանությունը, երթուղիների և շարժակազմի դասակարգումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումների անհրաժեշտությունը, օբյեկտը, բ. ճիշտ է օգտագործում ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումներում կիրառվող տերմինները, գ. կարողանում է դասակարգել երթուղիները և շարժակազմը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա տարբեր տեսակի փոխադրումների առանձնահատկությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում փոխադրումներն ըստ տեսակների, բ. ճիշտ է ներկայացնում տարբեր փոխադրումների առանձնահատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանա ընտրել ուղևորահոսքին համապատասխանող տրանսպորտային միջոց (շարժակազմ):
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է հավաքագրում ներքին և արտաքին տեղեկատվությունները, բ. ճիշտ է վերլուծում հավաքագրված տեղեկատվությունը, գ. ճիշտ է ընդունում որոշումները՝ ելնելով կատարված արդյունքներից, դ. ճիշտ է ընդունում որոշումներ փոխադրումների տեսակների վերաբերյալ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանա հաշվարկել շարժակազմի և պարկի աշխատանքի հիմնական ցուցանիշները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պտույտի տևողություն, ուղևորափոխման գործակից և այլ հասկացություններ, բ. կարողանում է ճիշտ հաշվարկել շարժակազմի և պարկի աշխատանքի հիմնական ցուցանիշները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կիրառի վարորդների աշխատանքի կազմակերպման մեթոդները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վարորդների աշխատանքի ռեժիմները, բ. կարողանում է կազմակերպել վարորդների աշխատանքի ռեժիմները:
Ուսումնառության արդյունք 6	Կիրառի փոխադրումների կազմակերպման և կառավարման մեթոդներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է գնահատում ուղևորահոսքերը և առկա շարժակազմի առանձնահատկություններն ու համապատասխանությունն ուղևորահոսքերին, բ. ճիշտ է ընտրում երթուղին, գ. կարողանում է ճիշտ դնել նպատակները և ընտրել միջոցներ՝ փոխադրումների կազմակերպման համար:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-019
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ է հետապնդում ուսանողի մոտ ձևավորել միջպետական ուղևորափոխադրումների և բեռնափոխադրումների կազմակերպման և իրականացման գործընթացի հիմնական սկզբունքները: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա արդյունավետ կազմակերպել Հայաստանի Հանրապետության տարածքից, ինչպես նաև դեպի Հայաստանի Հանրապետություն սահմանված չվացուցակով միջպետական կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ, ինչպես նաև միջպետական ոչ կանոնավոր (տուրիստական) ուղևորափոխադրումներ: Ուսանողը կկարողանա արդյունավետ ընտրել բեռի փոխադրման երթուղին, բեռի դասին համապատասխան տրանսպորտային միջոցը, ինչպես նաև մաքսային մարմիններում բեռի ձևակերպում և պատվիրատուին հանձնում:
Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի ՓԿԿ 04-09-007, ՓԿԿ 04-09-008, ՓԿԿ 04-09-009, ՓԿԿ 04-09-010, ՓԿԿ 04-09-012, ՓԿԿ 04-09-013, ՓԿԿ 04-09-014, ՓԿԿ 04-09-016, ՓԿԿ 04-09-017 և ՓԿԿ 04-09-018

	մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել տրանսպորտային միջոցների բաց թողնում երթուղի:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է լրացնել նախաուղերթային փաստաթղթերը, բ. ըստ առաջադրանքի կարողանում է նախապատրաստել տրանսպորտային միջոցը երթուղի դուրս գալու, գ. կարողանում է ըստ առաջադրանքի իրականացնել ուղևորների նստեցում, դ. կարողանում է ըստ առաջադրանքի կազմակերպել բեռի բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքները և ստացողին հանձնումը, ե. կարողանում է ըստ առաջադրանքի իրականացնել ուղևորներին նշանակման կետ հասցնելը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Վարում է բանակցություններ և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին համապատասխան փոխադրման պատվիրատու հանդիսացող կազմակերպությունների հետ կնքում պայմանագրեր:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ըստ առաջադրանքի վարել գործնական գրույցներ, բ. կարողանում է լրացնել հայտեր և այլ անհրաժեշտ փաստաթղթեր ավտոմոբիլային տրանսպորտի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և միջազգային համաձայնագրերի հիման վրա, գ. կարողանում է վարել գործնական բանակցություններ, պատվիրատուներին ներկայացնել առաջարկվող ծառայությունները և կնքել պայմանագրեր:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանա սահմանային անցման կետերում կատարել համապատասխան փաստաթղթերի ձևակերպումներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության և այլ պետությունների մաքսային օրենսդրությունը, բ. կարողանում է մաքսային մարմիններում իրականացնել համապատասխան բեռների ձևակերպումներ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կառավարում է միջպետական փոխադրումներում ներգրավված տրանսպորտային միջոցների վարորդների աշխատանքը:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է անցկացնել նախաուղերթային իրահանգավորում միջպետական փոխադրումներում ներգրավված վարորդների հետ, բ. կարողանում է նախապատրաստել միջպետական փոխադրման համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը և դրանք հանձնել վարորդին, գ. կարողանում է կազմակերպել վարորդների միջ հերթափոխային աշխատանքը հաշվի առնելով վարորդի աշխատանքի և հանգստի ռեժիմը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանում է ճանապարհային և բնակլիմայական պայմաններից ելնելով երթուղում ուղորդել տրանսպորտային միջոցը.
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է վերահսկել չափիչ սարքավորումների աշխատանքը, բ. կարողանում է տիրապետել տեղեկատվության՝ ճանապարհային պայմանների վերաբերյալ, գ. կարողանում է օգտվել կապի միջոցներից ըստ առաջադրանքի:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-020
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել տրանսպորտային համակարգի մարմիններում, տրանսպորտային կազմակերպություններում կամ այլ կազմակերպությունների տրանսպորտային բաժիններում (ծառայություններում) փոխադրումների կազմակերպմանը և կառավարմանը վերաբերվող հաշիվ-հաշվարկների վարման, ցուցանիշների արձանագրման, արյունավետության գնահատման և ծրագրերում համապատասխան ճշգրտումներ իրականացնելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է անցած լինի ՓԿԿ-04-09-008, ՓԿԿ-04-09-014, ՓԿԿ-04-09-015,

	մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Արձանագրել ծառայությունների մատուցման տարաբնույթ ցուցանիշների համակարգը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նկարագրում ծառայությունների բնույթը՝ դրա բաղկացուցիչներով, բ. ճիշտ է ձևակերպում ծառայությունների ցուցանիշները թվային տեսքով:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ հաշվետարության հիմունքները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է իրականացնում թվերի (ցուցանիշների) հետ առաջադրված աշխատանքը, բ. ճիշտ է կազմում առաջադրված աղյուսակներ և աշխատում դրանց հետ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Գնահատել կազմակերպության արդյունավետությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում արդյունավետության հասկացությունը, բ. առաջադրված դեպքի համար ճիշտ է հաշվարկում արդյունավետության ցուցանիշը, գ. ճիշտ է տալիս դրական կամ բացասական արդյունքների մեկնաբանությունը
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ »	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿ 04-09-021
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակ ունի սովորողին տալ գիտելիքներ տրանսպորտի առանձին տեսակների (ավտոմոբիլային, երկաթուղային, օդային, ջրային) համագործակցության ձևերի, դրանց աշխատանքի կոորդինացման մեթոդների, խառը փոխադրումների ժամանակ տրանսպորտի ռացիոնալ տեսակների ընտրության և տեխնիկատնտեսական հիմնավորման, տրանսպորտային հանգույցներում համագործակցող տեսակների աշխատանքի համատեղելի գրաֆիկների, դրանց ու բեռնման-բեռնաթափման մեխանիզմների աշխատանքի միասնական տեխնոլոգիայի վերաբերյալ: Մոդուլում կուսումնասիրվեն տրանսպորտի առանձին տեսակների համագործակցության և աշխատանքի կոորդինավման հարցերը երկրի միասնական տրանսպորտային համակարգի պայմաններում: Մոդուլը յուրացնելուց հետո, ուսանողը պետք է կարողանա կատարել փոխադրումների ծավալի բաշխում տրանսպորտի առանձին տեսակների միջև, տիրապետի համագործակցության կոմերցիոն կառավարման մեթոդներին, իմանա բեռների առաքման արագացման ուղիները՝ տրանսպորտի տեսակների միջև համագործակցության պայմաններում:
Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿ-04-010, ՓԿԿ-04-011 և ՓԿԿ-04-012 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա տրանսպորտի առանձին տեսակների աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտի առանձին տեսակների աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները, բ. ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտի տեսակների համագործակցության ձևերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանա տրանսպորտի առանձին տեսակների համագործակցության և աշխատանքի կոորդինացման հարցերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է մեկնաբանում տրանսպորտային հանգույցներում փոխադրական անընդհատ գործընթաց ուղիի ցուցանիշը, բ. ճիշտ է մեկնաբանում տրանսպորտային հանգույցում տրանսպորտի տեսակների աշխատանքի պլանավորման և կառավարման մաթեմատիկական մոդելը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանա տրանսպորտի տեսակների միջև համագործակցության պայմաններում բեռնարկերի (կոնտեյներների) դերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում միասնական կոնտեյներային համակարգի բնութագիրը և կոնտեյներային տերմինալները, բ. ճիշտ է ներկայացնում կոնտեյներների փոխանակման կետերի աշխատանքը:

Աղյուսակ 3

Միջին մասնագիտական կրթության 2401 «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում (ըստ տրանսպորտի տեսակների)» մասնագիտության օրինակելի ուսումնական պլան

N	Դասընթացներ, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթների թիվը	Ռեսուրսային առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Ուսուցման երաշխավորվող տարին
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1.	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2.	Տնտեսագիտության հիմունքներ		72	48	2
3.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		72	48	1
4.	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	2
5.	Պատմություն		80	54	1
6.	Ռուսաց լեզու		108	72	1
7.	Օտար լեզու		108	72	1
8.	Ֆիզիկական կուլտուրա		160	160	1,2,3
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			762	562	
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Բարձրագույն մաթեմատիկա		216	144	1
2	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
3	Ինֆորմատիկա, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ և համակարգեր		162	108	1
4	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		54	36	1
5	Աշխատանքի պաշտպանություն		36	24	3
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			522	348	
ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
1	Հաղորդակցման հմտություններ		54	36	2
2	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		54	36	1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			108	72	
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Ճարտարագիտական գրաֆիկա		162	108	1
2	Համակարգչային գրաֆիկա		135	90	1
3	Տեխնիկական մեխանիկա		270	180	1,2
4	Մեքենաների և մեխանիզմների տեսություն		108	72	2
5	Մեքենաների մասեր		80	54	2
6	Նյութագիտության հիմունքներ		108	72	1
7	Աշխատանքային գործունեության հմտություններ		54	36	2
8	Մարքեթինգ և կառավարում ավտոտրանսպորտում		108	72	2
9	Ավտոմոբիլային ճանապարհներ		108	72	2
10	Միասնական տրանսպորտային համակարգեր		108	72	2
11	Բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների կազմակերպում		135	90	2
12	Ավտոտրանսպորտային միջոցներ		190	126	2
13	Ավտոշահագործական նյութեր		54	36	2
14	Ավտոտրանսպորտի օրենսդրություն		54	36	2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			1674	1116	
ՀՍՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Լոգիստիկայի հիմունքներ		80	54	2
2	Ճանապարհային երթևեկության կազմակերպում և անվտանգություն		144	96	2,3
3	Բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումներ		198	132	2,3
4	Ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումներ		198	132	2,3
5	Միջպետական փոխադրումներ		90	60	3
6	Տրանսպորտային աշխատանքների հաշվետվություն և արդյունքների գնահատում		90	60	3
7	Տրանսպորտի տեսակների համագործակցություն		90	60	3
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			890	594	
ԸՆՏՐՈՎԻ			135	90	
ՊԱՅՈՒՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ			147	98	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			80	2880	
ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
ՊՐԱԿՏԻԿԱ			19		
ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ			5		
ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ			2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			106		